

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบ่อน้ำพุร้อนเค็ม อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่

Guidelines for the Development of Salty Hot Springs Health Tourism Sites in Klong Thom District, Krabi Province

Received 28 April 2021

Revised 8 July 2021

Accepted 28 April 2021

ธนพล แก้วสังข์,

อมรรัตน์ สุทธิธรรมานนท์,

มณีหยก พาณิช, และ วิชุตตา ทองท่าฉาง

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

Thanapon Kaeosang,

Amornrat Sutthithamanon,

Maneeyok Panich and Wichuta Thongthachang

Dhurakij Pundit University and Rajamangala University of Technology Srivijaya

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ 1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ่อน้ำพุร้อนเค็ม อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่ 2. เพื่อพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว บ่อน้ำพุร้อนเค็ม ให้ได้มาตรฐานและเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการมุ่งพัฒนาทั้ง สี่ด้านนี้เป็นหลัก ได้แก่ คือ 1.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก คือ ศูนย์อาหาร ร้านค้า จำหน่ายสินค้าที่ระลึก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว จุดพักผ่อนหย่อนใจ ห้องน้ำและบ่อน้ำเย็น แต่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวนี้ต้องไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2.ด้านสถานที่ คือ จัดให้มีพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ มีที่จอดรถกว้างขวางเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว 3.ด้านความปลอดภัย คือ จัดทำป้ายต่างๆ บริเวณแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มบุคลากรด้านการดูแลความปลอดภัย จัดให้มีอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น 4.ด้านการบริการ คือ จัดหรือเพิ่มเจ้าหน้าที่ที่คอยบริการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว จัดหรือเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพให้เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว เช่น นวดแผนไทย เพื่อพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ่อน้ำพุร้อนเค็ม การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

Abstract

The objectives of this study is 1. To study the development of health tourism attractions. 2. To develop the potential of the attractions. The salted hot spring is standard and sufficient to accommodate tourists. Those involved in the development of the attraction should be mainly focused on the development of these four areas: 1. Food court, shop, souvenir shop, tourist center, and leisure spot. But the development of this attraction must not destroy nature and the environment. 2. The area is to provide a recreation area. Parking is spacious enough for tourists. 3. Safety is to create signs around the tourist area to increase the safety personnel. Provide first aid equipment. 4. The service is to arrange or add staff who provide information to tourists. Organize or increase health activities for tourists such as Thai massage to improve the potential of the attractions in line with the needs of both Thai and foreign tourists.

Keyword: wellness tourism hot springs Tourism development

บทนำ

ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กำลังได้รับความนิยมมากขึ้น ส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยวและทำกิจกรรมด้านสุขภาพมากขึ้น ทั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้มีความเติบโตได้แก่ 1. การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว 2. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการตลาด 3. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และเป็นกลุ่มที่มีความพร้อมด้านเวลาและงบประมาณ 4. ความสนใจการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) เช่น Adventure Tourism, Health Tourism, Spiritual Tourism, Sports Tourism, MICE etc. 5. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวปัจจุบันมีความต้องการท่องเที่ยวในที่ห่างไกลและใกล้ชิดธรรมชาติมากขึ้น

ภาพรวมของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับการยอมรับในการบริการด้านสุขภาพจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ทั้งนี้ ด้วยหลายปัจจัยสำคัญที่เกื้อหนุน ส่งผลให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่สถานบริการด้านสุขภาพของไทยยังกระจุกตัวอยู่ตามกรุงเทพฯ และเมืองท่องเที่ยวสำคัญ เช่น ภูเก็ต พัทยา เชียงใหม่ เกาะสมุย ซึ่งมีความพร้อมในการบริการด้านสุขภาพ การแพทย์ และบริการ ด้านการท่องเที่ยวสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวด้านสุขภาพชาวต่างชาติ จากความนิยมของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยทำให้มติคณะรัฐมนตรีวันที่ 22 เมษายน 2546 ได้ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการดูแลสุขภาพของเอเชีย (Thailand : Center of Excellent Health Care of Asia) จากมติดังกล่าว กระทรวงสาธารณสุขได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์สนับสนุนให้ ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพของ

เอเชีย และร่วมปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์

ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับความนิยมสูงสุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รองลงมาคือ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนาม ประเทศไทยมีความพร้อมในการรองรับผู้ป่วยชาวต่างชาติ ไม่ว่าจะเป็น “แพทย์” ที่มีคุณภาพสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ มีโรงพยาบาลเอกชนที่มีศักยภาพรองรับชาวต่างชาติได้ 40 แห่งทั่วประเทศ โดยมีโรงพยาบาลที่ประสบความสำเร็จในตลาดต่างประเทศจำนวน 5 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ กลุ่มโรงพยาบาลกรุงเทพ กลุ่มโรงพยาบาลพญาไท กลุ่มโรงพยาบาลสมิติเวช และโรงพยาบาลพระราม 9 นอกเหนือจากโรงพยาบาลเอกชน ยังมีคลินิกเฉพาะทางอีก 17,396 แห่ง ซึ่งประมาณร้อยละ 20 ให้บริการแก่คนไข้ชาวต่างชาติในด้านทันตกรรม รักษาผิวหนัง ดูแลความงาม ตรวจสายตา ตรวจเช็คสุขภาพ ด้านธุรกิจสปาเพื่อสุขภาพและเสริมสวย และธุรกิจนวดแผนไทย ที่ขึ้นทะเบียนและผ่านการรับรองมาตรฐานจากกระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศ มีจำนวน 1,076 แห่ง ในกรุงเทพฯ 347 แห่ง และในภูมิภาค 729 แห่ง เป็นสปาที่ได้มาตรฐานระดับสากล 590 แห่ง ผู้ใช้บริการธุรกิจสปาร้อยละ 80 เป็นชาวต่างชาติ ทั้งที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากประเทศอื่น โดยใช้บริการสปา ประเภท Day Spa ร้อยละ 69 ใช้บริการสปาในโรงแรมและรีสอร์ท ร้อยละ 28 และใช้บริการประเภท Medical Spa ร้อยละ 2 (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2551) และจากงานวิจัย Intelligent ของประเทศสิงคโปร์ พบว่า สปาของประเทศไทยมีการเติบโตสูงถึง 15.7% ซึ่งเป็นธุรกิจที่มีการเติบโตที่สูง และในปี พ.ศ. 2551 การบริการสปาไทยสามารถสร้างรายได้มากกว่า 24,000 ล้านบาท ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย ได้รับความนิยมอย่างสูงสุดจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยในปี พ.ศ. 2556 นิตยสาร Patients Beyond Borders ซึ่งเป็นนิตยสารชั้นนำของโลกในการจัดพิมพ์คู่มือการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพระหว่างประเทศ เผยแพร่ว่า ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับเป็นอันดับ 1 เนื่องจากประเทศไทยมีความหลากหลายด้านการบริการรักษาสุขภาพที่คุ้มค่ากับที่สดุของโลก เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ทั้งนี้ ประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนด้านการรักษาดูแลสุขภาพสูงกว่าสหรัฐอเมริกา ประมาณ 50-70% แผนการพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การท่องเที่ยวในลักษณะนี้ ยังขาดการประชาสัมพันธ์และทำการตลาดเป็นที่มาการวางยุทธศาสตร์ให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ ผู้ประกอบการอาจจะขยายฐานลูกค้าครอบคลุมตลาดใหม่ที่มีศักยภาพ อาทิ จีน และบางประเทศในอาเซียน เช่น ประเทศเวียดนาม ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งถือเป็นตลาดขนาดใหญ่ ในขณะที่ระบบสาธารณสุขอาจจะยังไม่เพียงพอความต้องการของคนในประเทศ ส่งผลให้กลุ่มคนที่กำลังซื้อต้องเดินทางไปรับการรักษาพยาบาลยังต่างประเทศ และประเทศไทยน่าจะเป็นหนึ่งในประเทศเป้าหมายสำหรับลูกค้ากลุ่มดังกล่าวโลกกำลังกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุซึ่งต้องการดูแลสุขภาพเพื่อให้ตัวเองมีอายุยืนยาวขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่ม

นี้เดินทางเข้ามาในเมืองไทย ซึ่งในอนาคตการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจะทำรายได้ให้มากขึ้น และต้องการให้นักท่องเที่ยวอยู่ได้นานขึ้น แต่ทั้งนี้ ยังมีจุดอ่อนคือเรื่องการสื่อสารด้านภาษาต่างประเทศที่ยังเป็นอุปสรรค

จังหวัดกระบี่ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของไทย เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวอันดับต้นๆของประเทศ เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางทะเล ทางธรรมชาติ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้เข้าสู่จังหวัดกระบี่ เช่น น้ำพุร้อนเค็มคลองท่อม น้ำตกร้อนสะพานยูง น้ำพุร้อนคลองบ่อน้ำร้อน ฯลฯ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2561) ในปี 2559 ธุรกิจ Medical and Wellness มีมูลค่ามากกว่า 2.5 หมื่นล้านบาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอีก 49% (ประชาชาติธุรกิจ ออนไลน์, 2560) โดยเฉพาะน้ำพุร้อนเค็มคลองท่อม รับการสนับสนุนจากรัฐบาลให้กลางเป็นเมืองสปาน้ำพุร้อน “Spa Town” ของไทย

บ่อน้ำพุร้อนเค็มคลองท่อม เป็น 1 ใน 6 แหล่งน้ำพุร้อนเค็มของไทย แต่เป็นเพียงแห่งเดียวที่มีคุณสมบัติเหมือนน้ำทะเล จนได้รับการพัฒนาไปเป็นเมืองสปาน้ำพุร้อน บ่อน้ำพุมีทั้งหมด 14 บ่อ อุณหภูมิของน้ำประมาณ 40-47 องศาเซลเซียส และมีความเค็มถึง 10 ppm นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาแช่น้ำที่นี่ เพราะมีความเชื่อว่าสามารถรักษาโรคได้ เช่น ปวดเมื่อยตามข้อกระดูก เบาหวาน และโรคผิวหนังต่างๆ แต่มีบ่อที่มีความพิเศษอีก 1 บ่อ คือเป็นบ่อโคลน บ่อนี้สามารถนำมาพอกหน้าได้ ทำให้หายจากสิว ฝ้า ทำให้นักท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มจำนวนมากขึ้นมากกว่า 300 คน/วัน เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ตอบโจทย์คนรักสุขภาพหรือเพื่อรักษาจากโรคที่เป็นอยู่ (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกระบี่, 2561) ทำให้สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว เช่น ห้องอาบน้ำ ห้องสุขา ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน (ข่าวภาคใต้, 2561)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยเพื่อให้ นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจจากการเดินทางมาท่องเที่ยวยังบ่อน้ำพุร้อนเค็มคลองท่อม จังหวัดกระบี่ ได้รับความสะดวกสบาย รวมไปถึงความปลอดภัย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ่อน้ำพุร้อนเค็ม อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ และพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ให้ได้มาตรฐาน และเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อให้บ่อน้ำพุร้อนเค็มคลองท่อมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่สมบูรณ์แบบมากขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดกระบี่ให้มีการขยายตัว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ่อน้ำพุร้อนเค็ม อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
2. เพื่อพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว บ่อน้ำพุร้อนเค็ม ให้ได้มาตรฐาน และเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้หน่วยงาน องค์กร สถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีความสนใจ ใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ให้ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพสูงสุด
2. เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งน้ำพุร้อนเค็มได้รับมาตรฐานในเรื่องความปลอดภัยต่างๆ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ทบทวนวรรณกรรม

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2006) ได้นิยามคำว่า “สุขภาพ (Health)” หมายถึง “สภาวะที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย ทางจิตใจ และทางสังคมของมนุษย์ ไม่เพียงแต่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ” บุคคลที่แสวงหาสุขภาพที่ดีจึงเป็นคนที่พยายามสร้างสมดุลระหว่างปัจจัยทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ จิตวิญญาณ และสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตให้ประสานสมดุลกันแบบองค์รวมอย่างลงตัว (Holistic Balance) การแพทย์แบบองค์รวม (Holistic Medicine) เป็นการแพทย์ที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมและ บำรุงรักษาสุขภาพ ไม่ได้เน้นไปที่การรักษาความเจ็บป่วย ซึ่งแนวคิดนี้เป็นแรงผลักดันของความต้องการใช้บริการ สปา และบริการพักผ่อนในรีสอร์ทที่ให้บริการส่งเสริมสุขภาพแบบครบวงจรที่กำลังได้รับความนิยมมากขึ้นในปัจจุบัน (Edlin and Gotanty, 1988 อ้างในราณี อธิชัยกุล, 2557)

Smith and Kelly (2006) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง รูปแบบการ ท่องเที่ยวที่มีการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม รักษา และฟื้นฟูร่างกาย จิตใจ และ จิตวิญญาณ

กล่าวโดยสรุป การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ หมายถึง การท่องเที่ยวโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการส่งเสริม บำบัด ฟื้นฟู รักษาสุขภาพ ทั้งร่างกายและจิตใจ หรือเป็นการท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมเพื่อสุขภาพเสริมอยู่ด้วย เช่น สปา นวดแผนไทย การแพทย์ ศัลยกรรมความงาม ทันตกรรม การผ่าตัด การพักผ่อน การท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทางวัฒนธรรม เพื่อพักผ่อนฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ

อริศรา ห่องทรัพย์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแหล่งน้ำพุร้อนในภูมิภาคทางตอนเหนือของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสภาพทั่วไป รวมถึงปัญหา และความต้องการพัฒนาจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแหล่งน้ำพุร้อนในภูมิภาคเหนือของประเทศไทย ใช้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยใช้แบบสอบถามความต้องการที่อยากจะพัฒนาจัดการแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ผู้ดูแลแหล่งท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่น ผู้ประกอบการ รวมถึงนักท่องเที่ยว ผลวิจัยพบว่าความต้องการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแหล่งน้ำพุร้อนอยู่ระดับสูงสุด มี 5 ระดับ เรียงตามระดับคะแนนมากที่สุด คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ ด้านบริการเสริมในแหล่งท่องเที่ยว

วิสากรณ์ เต็มรามและคณะ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ่อน้ำพุร้อนเค็ม อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย จากผลการศึกษาพบว่า ระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบ่อน้ำพุร้อนเค็ม อยู่ในระดับความต้องการในระดับมากในทุกด้าน คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสถานที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการให้บริการ

สุนิษา เพ็ญทรัพย์ และ ปวันรัตน์ แสงสิริโรจน์ (2555) ได้ศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบ่อน้ำพุร้อนรักษะวาริน จังหวัดระนอง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย มีกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ผลวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และผลโดยรวมในทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ สถานที่ กิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

เนตรดาว วุฒิอิน (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศในการใช้บริการน้ำพุร้อนสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย จำนวน 200 คน และนักท่องเที่ยวต่างชาติ 100 คน ผลการวิจัยพบว่า ในเรื่องคุณภาพของน้ำแร่ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจในระดับมาก แต่นักท่องเที่ยวต่างชาติมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมีความพึงพอใจเท่ากันในระดับปานกลาง ด้านพื้นที่และสภาพแวดล้อม นักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติมีความพึงพอใจระดับมากเท่ากัน ด้านพนักงานบริการอาหารและเครื่องดื่มและร้านขายของที่ระลึก นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่นักท่องเที่ยวต่างชาติมีความพึงพอใจระดับปานกลาง ด้านการรักษาความปลอดภัย นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่นักท่องเที่ยวต่างชาติมีความพึงพอใจระดับปานกลาง ในส่วนข้อเสนอแนะนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติต้องการให้ปรับปรุงในส่วนของห้องน้ำ

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า บ่อน้ำพุร้อนเค็มคลองท่อม ควรได้รับการพัฒนา 4 ด้าน หลัก ๆ ดังนี้ คือ 1.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวต้องการให้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ ศูนย์อาหาร ร้านค้าจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว จุดพักผ่อนหย่อนใจ ห้องน้ำและบ่อน้ำเย็น แต่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวนี้ต้องไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2.ด้านสถานที่ คือ จัดให้มีพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ มีที่จอดรถกว้างขวางเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว 3.ด้านความปลอดภัย คือ จัดทำป้ายต่างๆ บริเวณแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มบุคลากรด้านการดูแลความปลอดภัย จัดให้มีอุปกรณ์ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น 4.ด้านการบริการ คือ จัดหรือเพิ่มเจ้าหน้าที่ที่คอยบริการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว จัดหรือเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพให้เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว เช่น

นวดแผนไทย ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการมุ่งพัฒนาทั้ง สี่ด้านนี้เป็นหลัก เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่ต้องการปัจจัย 4 ด้านนี้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสากรณ์ เต็มรามและคณะ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ่อน้ำพุร้อนเค็ม อำเภอลองท่อม จังหวัดกระบี่ ที่พบว่านักท่องเที่ยวมีความต้องการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสถานที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการให้บริการ

ข้อเสนอแนะ

จากสถานการณ์โควิด19 ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งหมดต้องมีการปรับตัวและรับมือการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด19 เบื้องต้นต้องการการตรวจวัดอุณหภูมิของนักท่องเที่ยว และบังคับให้นักท่องเที่ยวทุกคนต้องใส่หน้ากากอนามัยเท่านั้นถึงจะเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยวบ่อน้ำพุร้อนเค็มได้ รวมทั้งวางเจลแอลกอฮอล์ไว้ตามจุดต่างๆ ซึ่งทางแหล่งท่องเที่ยวบ่อน้ำพุร้อนเค็มควรมีแนวทางและการจัดการสถานที่ท่องเที่ยวในภาวะโควิด19 ที่มากกว่าปกติ ดังนี้ 1.การกำหนดมาตรการป้องกันจำเป็นที่จะต้องวางแผนตั้งแต่ขั้นตอนการเฝ้าระวัง 2.กำหนดคณะทำงานเฉพาะของแหล่งท่องเที่ยวบ่อน้ำพุร้อนเค็มขึ้นมา 3.ตรวจสอบนักท่องเที่ยวที่มาจากประเทศที่เป็นกลุ่มเสี่ยงติดเชื้อ 4.การทำงานร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ควบคุมโรคในการสกัดการแพร่ระบาด

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2555). *สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวและบทบาทต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย*, สืบค้น 10 ตุลาคม 2563, จาก <http://prp.trf.or.th/trf-policy-brief>.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2561). *ข้อมูลนักท่องเที่ยวที่เข้ามายังจังหวัดกระบี่*, สืบค้น 10 ตุลาคม 2563, จาก <http://krabi.old.nso/project>.
- ข่าวภาคใต้. (2561). *นักท่องเที่ยวแห่แช่น้ำพุร้อนเค็มที่กระบี่กว่าวันละ 2 พันคน ทำท่องเที่ยวคึกคัก*, สืบค้น 5 ตุลาคม 2563, จาก <http://mgronline.com>.
- เนตรดาว วุฒิอิน. (2555). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศในการใช้บริการน้ำพุร้อนสันกำแพง อ. สันกำแพง จ. เชียงใหม่*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาควิชาชีพ เชียงใหม่.
- ประชาชาติธุรกิจ ออนไลน์. (2560). *บูม”จังหวัดกระบี่”เมืองสปา น้ำพุร้อนท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ*, สืบค้น 7 ตุลาคม 2563, จาก <https://www.prachachat.net/facebook-instant-article/news-87716>.
- ราณี อธิชัยกุล (2557). *การจัดการการท่องเที่ยวเฉพาะทาง*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- วิสากรณ์ เต็มราม และคณะ. (2561). ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ บ่อน้ำพุร้อนเค็ม อ. คลองท่อม จ. กระบี่. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- สุนิษา เพ็ญทรัพย์ และ ปวันรัตน์ แสงสิริโรจน์. (2555). พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษา บ่อน้ำพุร้อนรักษะวาริ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกระบี่. (2561). โครงการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ “คลองท่อมเมืองสปาบน้ำพุร้อน” , สืบค้น 6 ตุลาคม 2563, จาก http://61.19.55.30/dot_project/pages/projectdetail.php.
- อริศรา ห้องทรัพย์. (2557). แนวทางพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแหล่งน้ำพุร้อนในภูมิภาคทางตอนเหนือของประเทศไทย. (ปริญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Smith and Kelly. (2006). Smith, M. and Kelly, C. 2006. “Wellness Tourism”. *Tourism Recreation Research*. 31(1), 1-4.
- World Health Organization. (2006). *Constitution of the World Health Organization*. Retrieved November 19, 2014.